

FME-standpunt European Tech Sovereignty Package

Niels Back en Marlou Snelders — juni 2026

Overkoepelende beoordeling

FME verwelkomt het European Tech Sovereignty Package als een strategisch stap om Europa's positie in de digitale economie structureel te versterken. Voor het eerst worden chips, cloud, AI en open source (ook wel de 'digitale stack') in één samenhangend pakket gepresenteerd met aandacht voor randvoorwaarden als energie-efficiëntie, talent en schaalbaarheid. Dat is winst. De rode draad die FME herkent en steunt: minder afhankelijkheid van niet-Europese aanbieders, meer industrialisatie van Europese innovatie, en expliciete aandacht voor vraagstimulering als hefboom voor investeringen. Tegelijkertijd blijven financiering, uitvoerbaarheid voor het mkb en de samenhang met nationaal beleid kritische aandachtspunten die nadere concretisering vragen.

Chips Act 2.0: vraagstimulering als kern

FME onderschrijft de duidelijke focus van de vernieuwde Chips Act op industrialisatie van R&D en innovatie en het actief stimuleren en veiligstellen van de vraagkant. Dit sluit direct aan bij wat FME via Orgalim bepleitte in een position paper richting een nieuwe Chips Act en met de vorige week gelanceerde [business case-studie](#) heeft onderbouwd. Er is Europese vraag naar chips, de vraag is hoe we dit vertalen in investeringen in de Europese halfgeleiderindustrie. Dat gebeurt niet vanzelf, omdat elders flink wordt geïnvesteerd in de halfgeleiderindustrie, kosten lager zijn en randvoorwaarden soms aantrekkelijker.

De introductie van een Demand Forum, de mogelijkheid tot grensoverschrijdende gezamenlijke inkoop en gezamenlijke innovatieprogramma's tussen eindmarkten en halfgeleiderindustrie zijn eerste stappen in de goede richting. Tegelijkertijd ligt hier ook een opdracht voor de industrie zelf, om onderzoek, ontwikkeling en industrialisatie tussen eindmarkten en halfgeleiderindustrie in Europa sterker te verbinden.

De verbreding van de First of a Kind-definitie en de aandacht voor zowel geavanceerde als mature nodes zijn eveneens positief en sluiten aan bij de business case-studie, die laat zien dat Europese sterktes in de meer mature nodes groeien, en tegelijkertijd kansen zijn om in de geavanceerde nodes in te stappen.

Aandachtspunt blijft de financiering. Er zijn geen uitspraken gedaan over een specifiek budget in de volgende EU-begroting en de verwachting is dat cofinanciering vanuit lidstaten cruciaal is voor waar investeringen in Europa landen. FME maakt zich zorgen om een ongelijk speelveld waarin lidstaten elkaar beconcurreren met staatssteun onder de nieuwe Chips Act, terwijl juist gezamenlijke Europese actie nodig is. Bovendien laat het verleden zien dat Nederland beperkt cofinanciert en staatssteun verleent ten opzichte van andere lidstaten. FME roept de Nederlandse overheid op te zorgen voor adequate strategische co-financiering en het been bij te trekken. Hetzelfde geldt voor randvoorwaarden: talent, lagere energiekosten en snellere

vergunningverlening zijn mooie ambities in de Chips Act 2.0, maar uitvoering komt veelal op het bordje van nationale overheden.

CADA: cloud en AI als strategische infrastructuur

De CADA verankert de toegang van Europese bedrijven en overheden tot veilige, duurzame en interoperabele cloud- en AI-infrastructuur. FME onderschrijft de ambitie om de EU-datacentercapaciteit binnen vijf tot zeven jaar minimaal te verdrievoudigen, als harde randvoorwaarde voor innovatie en opschaling. De koppeling met energie-efficiëntie en integratie in het bredere energiesysteem is noodzakelijk, met toenemende netcongestie en hoge energiekosten maken een gecördineerde aanpak van digitale infrastructuur en energiebeleid onontbeerlijk.

FME onderstreept dat soevereiniteitseisen altijd technisch uitvoerbaar, proportioneel en werkbaar moeten zijn. Regelgeving die de toegang tot internationale aanbieders structureel beperkt, vertaalt zich direct in hogere kosten, minder keuzevrijheid en tragere innovatiecycli voor de technologische industrie. Strategische autonomie wordt gewonnen door het opbouwen van Europese capaciteit via gerichte investeringen, open standaarden en interoperabiliteit — niet door protectionisme.

FME pleit er nadrukkelijk voor dat grand challenges binnen de CADA ook worden ingezet voor de ontwikkeling van adversariële AI voor cybersecurity: AI-systemen die digitale dreigingen detecteren, simuleren en neutraliseren. De Europese maakindustrie en kritieke sectoren zijn kwetsbaar voor precies deze dreigingen, en publieke ondersteuning voor Europese AI-beveiligingsoplossingen past naadloos in de autonomiedoelstelling van de CADA.

De CADA bouwt voort op de European Digital Innovation Hubs (EDIH's) door deze te herpositioneren als 'Centres for AI'. Daarmee verschuift de rol van EDIH's van brede digitaliseringsondersteuning naar concrete AI-implementatie bij bedrijven, met een duidelijke koppeling aan de Europese AI-infrastructuur. FME onderschrijft deze richting, omdat EDIH's een cruciale rol spelen in het stimuleren van toepassing in het mkb. Tegelijkertijd geldt dat effectieve toepassing van AI in de praktijk begint bij het op orde hebben van data, zowel qua beschikbaarheid, kwaliteit als governance. Zonder deze basisvoorwaarden blijft AI-adoptie beperkt en komt de beoogde impact op productiviteit en innovatie onvoldoende tot stand. Dit vraagt daarom niet alleen om versterking van de AI-capaciteit binnen de Centres for AI, maar ook om structurele aandacht voor data-infrastructuur en datadeling.

Samenhang tussen Chips Act 2.0 en CADA

Stimulering van vraag werkt alleen als je naar de gehele 'digitale stack' kijkt. Vraag naar geavanceerde chips inclusief equipment komt alleen tot stand als Europa op andere plekken in de digitale stack concurrerend en technologisch leidend is. Het is goed dat de Chips Act onderdeel is van een breder tech sovereignty package. In de CADA staat verder uitgewerkt hoe publieke inkoop Europese vraag creëert op het gebied van digitale infrastructuur en datacenters. FME pleit ervoor deze lijn door te trekken naar de halfgeleiderindustrie: net zoals overheden in de CADA rekening moeten houden met veiligheids- en soevereiniteitseisen bij cloud- en AI-inkoop, zou

bij aanbestedingen van chips en chipsgelateerde systemen ook expliciet moeten worden gekeken naar security of supply. De Chips Act 2.0 benoemt dit principe al, maar de uitwerking in concrete preferentiële criteria voor Europese halfgeleiders bij aanbestedingen vraagt om verdere concretisering in de uitvoeringsregels van zowel de Chips Act als de CADA. Een coherente aanpak over de gehele digitale stack, van chips tot cloud, versterkt zowel de strategische autonomie als het vertrouwen van investeerders in de Europese markt.

Open source als fundament van de Europese stack

Open source is een structurele voorwaarde voor interoperabiliteit, transparantie en het voorkomen van vendor lock-in in zowel cloud als chips. FME steunt de inzet op open source als industriebeleidsinstrument, mits dit gepaard gaat met duurzame publieke financiering van kritieke open source-infrastructuur en heldere governance.

Randvoorwaarden en mkb

Het Tech Sovereignty Package is ambitieus, maar de uitvoerbaarheid staat of valt met de randvoorwaarden: beschikbaarheid van energie, grond en financiering; vereenvoudigde vergunningverlening; en een consistent Europees investeringsklimaat. FME benadrukt dat dit ook actie van nationale overheden vereist. Brussel kan kaders stellen, maar de feitelijke facilitering van investeringen in digitale infrastructuur gebeurt grotendeels op nationaal en regionaal niveau.

Voor het mkb geldt dat de cumulatieve regeldruk van CADA, Chips Act 2.0, AI Act, Data Act, NIS2 en Cyber Resilience Act een serieus risico vormt. Vereenvoudigde eisen, toegankelijke sandboxes en gerichte ondersteuning zijn dan ook noodzaak, wil Europa haar innovatiekracht niet ondermijnen met haar eigen regelgeving.

Voor meer informatie over de Chips Act 2.0, neem contact op met Niels Back.

Voor meer informatie over de Cloud and AI Development Act, neem contact op met Marlou Snelders.